

УДК [371.68:004]:005.412(100)(045)

Бахмат Н. В.

ORCID 0000-0002-5144-2517
ResearcherID R-2499-2018
Scopus-Author ID 57200174193

*Доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри теорії та методик початкової освіти
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(м. Кам'янець-Подільський, Україна) E-mail: bahger.teacher@gmail.com*

Бачинський Д. П.

ORCID 0000-0003-0372-0225
*Аспірант кафедри педагогіки та управління навчальним закладом
Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
(м. Кам'янець-Подільський, Україна) E-mail: dima.kam-pod@i.ua*

ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТИ У ЗАКЛАДИ ОСВІТИ РОЗВИНУТИХ КРАЇН СВІТУ

*У статті розкрито важливу роль медіа у сучасному інформаційному світі. Метою статті є характеристика процесу становлення і розвитку медіаосвіти в системі освіти розвинених країн світу, опис процесу зародження та перспектив розвитку медіаосвіти в Україні; визначення необхідності та важливості розвитку медіаосвіти в нашій державі, спираючись на позитивний зарубіжний досвід. **Методологічну основу** становлять змістовно-аналітичний підхід (виявлення змісту медіаосвіти в розвинутих країнах світу); історичний підхід (вивчення процесу інтеграції та розвитку медіаосвіти в системі загальної середньої освіти в північноєвропейських країнах в розвинутих країнах світу).*

***Наукова новизна статті** полягає в розгляді розвитку медіаосвіти в закладах освіти розвинутих країн світу, що сприятиме забезпеченню ефективної реалізації її реалізації в Україні.*

*Зроблено такі **висновки**: процес становлення медіаосвіти в розвинутих країнах світу розпочався з середини ХХ-го століття, що пов'язане із зростаючою роллю медіа в суспільстві. Цей процес є важливим індикатором рівня розвитку громадянського суспільства в Україні. Перешкодами на шляху становлення медіаосвіти в розвинутих країнах світу виділяємо недостатню підтримку та зацікавленість державами медіаосвітою; незначну кількість медіаосвітніх підручників і підготовлених фахівців-*

медіапедагогів; інтегрований характер медіаосвіти та відсутність розгалуженої системи медійних асоціацій і наукових інститутів із вивчення медіа.

Однак динаміка розвитку медіаосвіти в розвинутих країнах світу є зростаючою. Медіаосвіта зайняла важливе місце в системі освіти досліджуваних країн. Зважаючи на те, що цей процес в Україні знаходиться на стадії становлення, досвід розвинутих країн світу з проблем медіаосвіти є важливим, оскільки різноманітні моделі її впровадження, забезпечить продуктивний розвиток медіаосвіти в Україні.

Ключові слова: медіаосвіта, моделі медіаосвіти, заклади освіти.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та/або практичними завданнями. Сучасний інформаційний світ досить важко уявити без стрімкого розвитку різних видів медіа. Вони давно виконують функцію не лише джерела інформації, а займають важливе місце у житті кожної людини. Тому, формування медіакомпетентності є важливим викликом для здобувачів освіти як в розвинутих країнах світу, так і в нашій державі. Для отримання конкурентної переваги на ринку праці потрібно володіти значним арсеналом прийомів і форм роботи з медіа. Проблема розвитку медіаосвіти постійно знаходить в полі зору дослідників, зокрема обговорюється у наукових доповідях на науково-практичних заходах різного рівня, вивчається вітчизняними та закордонними науковцями. Підходи до впровадження медіаосвіти залежить від освітньої моделі та політично-економічного рівня розвитку конкретної країни.

Становлення медіаосвіти в розвинутих країнах світу набуло масового характеру. В нашій країні цей процес активно розпочався з набуттям Україною статусу незалежної держави. Подальший розвиток медіаосвіти потребує ґрунтового та системного вивчення. Одним із шляхів вивчення цієї проблеми є дослідження та адаптація позитивного досвіду розвинутих країн світу.

Аналіз основних досліджень і публікацій з порушеної проблеми. Проблемою формування та становлення медіаосвіти займаються зарубіжні та вітчизняні науковці. Загальнотеоретичні дослідження моделі медіаосвіти розкрито у працях Д. Бекінгема, Ю. Усова, К. Безелгета, Л. Зазнобіної, Е. Харта, Л. Мастермана, Р. Хоббса; модель і методи медіаосвіти розкрито у дослідженнях О. Федорова, Д. Консидайна, Р. Хоббса, Д. Бекінгема; проблему формування медіакомпетентності педагогів описано І. Доніною, І. Фатеевою, Л. Найдьоною, М. Кузіна; застосування медіатехнологій, розв'язання проблеми впливу медіа на суспільство означено у наукових працях Н. Бахмат, Р. Гуревича, Н. Морзе, О. Федорова; проблему впровадження медіаосвіти в освітній процес висвітлено М. Скибою, В. Різуном, С. Файлітзеним; значення медіаосвіти у становленні особистості досліджували А. Литвин, О. Бурім, І. Задорожна, О. Федоров; психолого-педагогічні аспекти медіаосвіти досліджено в наукових працях О. Бондаренка, О. Спічкіна, К. Ворснопа, Р. Куїна, О. Федорова; над проблемою особливостей розвитку медіакомпетентності працювали А. Карон, К. Тарасов, І. Левшин, А. Кульок, С. Шеїн та інші. Значна частина наукових праць, присвячених питанню реалізації медіаосвіти, описано в публікаціях українських науковців В. Іванова, Г. Онкович, Л. Найдьоною, Б. Потятинника, Н. Череповської, Г. Почепцової, К. Лемківської та ін.

Незважаючи на достатню кількість і глибину дослідження цієї теми науковцями, слід зазначити, що проблема потребує комплексного та системного підходу і вивчення. Зокрема в Україні гостро стоїть питання напрацювання науково-методичної літератури та впровадження медіаосвіти в заклади освіти.

Метою статті є характеристика процесу становлення і розвитку медіаосвіти в системі освіти розвинених країн світу, окреслити процес зародження та перспективи розвитку медіаосвіти в Україні; спираючись на позитивний зарубіжний досвід, визначити необхідність і важливість розвитку медіаосвіти в нашій державі.

Процедура теоретико-методологічного та/або експериментального дослідження із зазначенням методів дослідження. **Методологічну основу дослідження становлять** змістовно-аналітичний та історичний підходи у виявленні змісту, інтеграції та розвитку медіаосвіти в розвинутих країнах світу; та методи: теоретичні (загальнонаукові – аналіз, синтез, порівняння, узагальнення).

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. У сучасному світі важливу роль відіграють засоби масової комунікації. Починаючи із середини ХХ століття роль медіа в повсякденному житті людини набуває все більшого значення та впливу. Цей процес є закономірним через активний розвиток самих медіа. Тому виникла гостра потреба включення в освітній процес такого напрямку як медіаосвіта, яка покликана допомогти адаптуватись сучасній людині в складному світі медіа. Цей процес активно розпочався в 60-х роках минулого століття у більшості розвинутих країн світу.

У Великій Британії вивчення медіа припадає на 30-ті роки ХХ століття, що пов'язане з вивченням кіномистецтва та преси. В цей період у Сполученому Королівстві утворюються та починає активно діяти Британський інститут кіно. Розроблена цим закладом програма для учнів закладів загальної середньої освіти «Primary Media Education» була спрямована на розвиток критичного мислення щодо мас-медіа. Із середини ХХ століття медіа починають вивчатись у більшості університетів країни. Завдяки зусиллям медіапедагогів і науковців Великої Британії в цей час медіаосвіта включена в національний навчальний

план. Негативним для медіаосвіти у цій країні є необов'язковий характер такої освіти для більшості закладів освіти. Значний вплив на подальший розвиток медіапедагогіки у Великій Британії та за її межами здійснюють роботи науковців Е. Харта, Л. Мастермана, Дж. Баукера, Д. Бекенгіма, К. Безелгета та ін. [3, 8-14].

У Франції запровадження медіаосвіти на державному рівні розпочалося із ініціативи Асоціації преси та інформації для молоді (1971 рік). Завдяки наполегливості цієї асоціації в закладах освіти запроваджуються окремі навчальні програми та предмети з медіа. Сильною стороною моделі медіаосвіти у Франції є її побудова на матеріалах преси. Лідером такої освіти у цій країні є державний національний медіаосвітній центр (CLEMI), який проводить значну кількість щорічних конференцій і семінарів. Останніми роками поряд із медіаосвітою на матеріалах преси активно розвивається медіаосвіта, що здійснюється засобами аудіовізуальних матеріалів і за допомогою інтернет-сайтів. Медіаосвіта не є обов'язковою в закладах освіти Франції, є інтегрованою в інші навчальні дисципліни чи має факультативний характер. Тільки в закладах, які готують спеціалістів у сфері медіа, такі програми є обов'язковими [7]. Вивчають цей напрямок французькі дослідники Ж. Гоне, М. Піше, К. Ермелен та ін.

Процес активного становлення медіа освіти відбувається і в Німеччині. Її головними завданнями є: розвиток критичного мислення у сприйнятті інформації; захист дитячої та молодіжної аудиторії від шкідливого впливу медіа; навчання практичної роботи аудиторії з медіатехнікою.

Медіосвіта сьогодні набуває все більшої актуальності в освітньому просторі закладів освіти цієї країни. Цією роботою займається Німецьке товариство медіапедагогіки і культурної комунікації [7]. На перших етапах становлення медіаосвіти значною проблемою було ставлення педагогів до медіа лише як технічного засобу навчання. Далі медіаосвіту почали інтегрувати в обов'язкові навчальні дисципліни. Тепер медіаосвіта входить як складник у курси мистецтва, суспільних наук і географії. Вже більше тридцяти років у цій країні діє проєкт відкритих каналів, які є частиною суспільного мовлення Німеччини. Всі мають можливість прийти та зняти свій власний контент, який згодом вийде на громадському телеканалі. На сьогодні за дослідженням 72% німецьких викладачів регулярно використовують елементи медіаосвіти на своїх уроках [9]. Провідним фахівцем із медіаосвіти в цій країні є професор С. Ауфенангер.

Важливим кроком в упровадженні медіаосвіти в Польщі стали 90-ті роки ХХ століття, коли активно почали проводитися науково-практичні конференції, створюватися навчальні програми із медіапедагогіки. В закладах вищої освіти створювалися кафедри медіа та інформаційних технологій. З 1996 року розпочато випуск щоквартального журналу «Медіаосвіта». Мультимедіа в Польщі введено в освітній процес, особливо у вивченні гуманітарних наук. Головним завданням медіаосвіти визначається процес використання в освітньому процесі технічних ресурсів і медіа. В закладах загальної середньої освіти з 1999 року з'явився предмет «Читацька та медійна освіта» [2, 129-132]. Серед утруднень на шляху подальшого розвитку медіаосвіти в Польщі можна визначити недостатню кількість медіаосвітніх підручників і незначну кількість підготовлених медіапедагогів. Проблеми медіаосвіти висвітлено в працях науковців: С. Ющука, А. Анджеєвської, Л. Бандури, В. Струковської та ін.

На державному рівні переломним моментом стало схвалення постановою Президії Національної академії педагогічних наук України Концепції медіаосвіти (20 травня 2010 року). Пізніше з урахуванням нових викликів, які постали перед нашою державою, було схвалено оновлену редакцію Концепції впровадження медіаосвіти в Україні (21 квітня 2016 року). Концепція в новій редакції три етапи її впровадження:

- I. Експериментальний етап (2010-2016 роки);
- II. Етап поступового укорінення медіаосвіти та стандартизації її змісту (2017-2020 роки);
- III. Етап подальшого розвитку медіаосвіти та забезпечення її масового впровадження (2021-2025 роки) [5].

За результатами першого етапу Концепції, в якому взяли участь 250 закладів загальної середньої освіти з понад 40 тисячами учнів, було скореговано терміни впровадження медіаосвіти, наведено нове формулювання мети Концепції, а також затверджено всеукраїнський експеримент із медіаосвіти на 2017-2022 роки. Науковим керівником означеного експерименту є завідувачка лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України Л. Найдьонова [1]. Упровадження Концепції спричинило створення навчальних програм із медіа в закладах освіти, проведення апробації досліджень на науково-практичних конференціях, розвиток та роботу літніх шкіл медіаосвіти. Цікавим для продовження подальшого становлення медіаосвіти в Україні є досвід Північноамериканських країн – США та Канади.

Так, США мають значний досвід у впровадженні медіаосвіти, яку трактують як «вивчення медіа, що відрізняється від навчання за допомогою медіа. Медіаосвіта пов'язана одночасно з пізнанням того, як створюються і поширюються медіатексти, оскільки з розвитком аналітичних здібностей для інтерпретації й оцінки їх змісту (тоді як вивчення медіа зазвичай зв'язується з практичною роботою зі створення медіатекстів). Як медіаосвіта (media education), так і вивчення медіа (media studies) спрямовані на досягнення цілей медіаграмотності (media literacy)» [7, 5]. Медіаосвіта передбачає «формування широкої нової коаліції організацій та індивідуумів для розширення свободи і різноманітності

комунікації, для розвитку критичного розуміння ЗМК як нового підходу до ліберальної освіти на кожному рівні» [7, 25].

На початку ХХ століття вона розвивалась у цій країні на матеріалах преси, радіо та як інструмент для розуміння кінематографу. В 1958 році започатковано роботу програми «Газета в класі», ініціатором якої стала Американська газетна асоціація. Участь у якій взяли понад п'ять мільйонів учнів. У цей період у більше як двох сотнях коледжів проводилися курси з медіаосвіти засобами радіо та телебачення, конференції, присвячені проблемі розуміння кінематографу, їх кількість зростала до 80-х років минулого століття. В 1978 році було проведено національну конференцію «Телебачення і кіно в класі», за результатами якої було запропоновано введення візуальної грамотності в заклади освіти США. Незважаючи на певні успіхи, медіаосвіта в США зазнає певних труднощів, вона не є обов'язковою, не має належного державного фінансування, відсутня скоординована наукова база й існує завдяки не державним грантам і роботі окремих ентузіастів науковців та педагогів. У 80-х роках ХХ століття в різних штатах країни створюються наукові та дослідницькі асоціації. В більшості університетів з'являються курси медіа, які так і не стали обов'язковими.

У 90-х роках минулого століття медіаосвіта в США почала виходити на якісно новий рівень. У країні активно діють великі асоціації із медіаосвіти: Центр Медіаосвіти (Вашингтон), Центр Медіаграмотності (Лос-Анджелес), Центр Медіаосвіти (Нью-Мексико), Освітній відеоцентр (Нью-Йорк), Національний альянс медіамистецтва і культури (Вірджинія), Центр медіамистецтва (Сіетл) та ін.. На початок ХХІ століття 48 штатів включили в навчальні плани закладів освіти медіаосвіту [6, 70-75]. Медіапедагоги США активно співпрацюють із колегами інших країн. Усе це позитивно вплинуло на становлення медіаосвіти в цій країні. Але необхідно створити більш міцні наукові бази та підвищити якість медіаосвіти.

Зокрема, американський медіапедагог К. Тайнер визначила подальші кроки, які є необхідні в цьому напрямку. А саме:

- 1) ґрунтовні наукові дослідження;
- 2) конкурентоспроможність із суміжними галузями (освітні технології, інформаційна грамотність тощо);
- 3) продовження впровадження й оцінки програм і практики медіаосвіти;
- 4) нові програми підготовки вчителів і їхній професійний розвиток;
- 5) чітке та ґрунтовне пояснення теорій, цілей і практик медіаосвіти посередниками та законотворцями [10].

Як бачимо, медіаосвіта в США довгий час опиралась на кінематографію та телебачення, а головним її завданням визначався розвиток критичного мислення та захист підростаючого покоління від шкідливого впливу медіа. І хоч США є світовим лідером у медіакультурі, а її різні види особливо кінематограф, займають домінуюче місце в інформаційному просторі світу, процес становлення медіаосвіти не мав достатнього рівня розвитку. Тільки в ХХІ столітті він розпочав опиратись на ґрунтовні теоретичні та методичні розробки.

Цікавим та ще недостатньо дослідженим вітчизняними науковцями є процес формування медіаосвіти у розвинутій країні Північноамериканського континенту – Канаді. Процес становлення медіаосвіти на початкових етапах пов'язаний теж із кіноосвітою, як у США. Вже в 60-х роках ХХ століття медіаосвіта з'являється в закладах загальної середньої освіти країни. У 1968 році було створено Асоціацію екранної освіти, яка через рік зорганізувала першу конференцію з цього напрямку [7].

Значний внесок у становлення медіаосвіти зробив канадський науковець Г. Маклюен, який розробив першу програму із медіаосвіти для 11-го класу закладів загальної середньої освіти. Дослідник одним із перших почав використовувати термін «media» [8].

Важливим кроком в становленні медіаосвіти стало створення у 1978 році під керівництвом Б. Дункана Асоціації медіаграмотності (м. Торонто). Ця організація у наш час нараховує більше тисячі членів. Завдяки тісній співпраці Асоціації та Міністерства освіти цієї країни у 1986 році було створено посібник із медіаосвіти, а з 1987 року в провінції Онтаріо медіаосвіта стала частиною шкільної освіти.

Завдяки активній та плідній праці цих двох асоціацій почали створюватися регіональні асоціації з медіаосвіти в усіх провінціях Канади, зокрема Асоціація медіаграмотності в провінції Квебек, Канадська асоціація медіаосвіти у Ванкувері, Асоціація медіаграмотності в провінції Манітоба, Асоціація медіакомпетентності у провінції Альберта тощо. Ці регіональні осередки медіаосвіти організовували конференції, курси, семінари, публікували методичні рекомендації, розробляли навчальні плани та програми. Координатором спільних зусиль усіх цих організацій виступила Канадська асоціація медіаосвітніх організацій (САМЕО), яка була створена в 1992 році. У 1994 році ця організація провела перші літні курси із медіаосвіти для вчителів. Завдяки тісній співпраці із Міністерством освіти Канади вже у 1996 році в Британській Колумбії вивчення медіа вперше стало обов'язковим у закладах загальної середньої освіти. З 1999 року обов'язковим складником програм закладів освіти цієї країни є вивчення курсу медіакультури.

Усі наведені напрями призвели до становлення Канади як лідера медіаосвіти у світі. Тут постійно відбуваються наукові заходи різних рівнів, діє значна кількість асоціацій із медіаграмотності, майже в

усіх закладах вищої освіти вивчаються сьогодні курси з медіа. Сьогодні модель канадської медіаосвіти є надзвичайно розповсюдженою та популярною у світі.

В Україні процес становлення медіаосвіти розпочався дещо із запізненням у порівнянні з розглянутими вище країнами, що було пов'язано із політичною й економічною кризою у державі. На початку незалежності цей процес не був занадто продуктивним, хоча окремі вже відбувалися наукові конференції, почали з'являтися ентузіасти із вивчення медіа. Важливим кроком у цьому напрямку стало створення Інституту екології масової інформації при Львівському національному університеті. Заклад під керівництвом Б. Потятника розпочав розробку нових підходів у галузі медіаосвіти, та налагоджувати зв'язки з зарубіжними медійними асоціаціями, зокрема із американськими. У часи незалежності було створено Асоціацію діячів кіномистецтва та медіапедагогіки України, яка активно діє та розвивається і в теперішній час.

Висновки з дослідження і перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, із середини ХХ-го століття, розпочався процес становлення медіаосвіти в найбільш розвинутих країнах світу. Це пов'язано із зростаючою роллю медіа на суспільство. Цей процес є важливим індикатором рівня розвитку громадянського суспільства в Україні.

Серед загальних перешкод на шляху становлення медіаосвіти в розвинутих країнах світу можна виділити такі:

- недостатня підтримка та зацікавленість держави медіаосвітою;
- недостатня кількість медіаосвітніх підручників і підготовлених медіапедагогів;
- необов'язковий, а інтегрований характер медіаосвіти;
- відсутність розгалуженої системи медійних асоціацій і наукових інститутів із вивчення медіа.

Проте динаміка розвитку медіаосвіти в провідних країнах світу носить сталий та оптимістичний характер. Пройшовши шлях від факультативних занять чи роботи над цим питанням окремих медіапедагогів-ентузіастів сьогодні медіаосвіта зайняла важливе місце в системі освіти розвинутих країн світу. Зважаючи, що цей процес у нашій державі знаходиться на стадії становлення, для нас є важливим досвід розвинутих країн світу з проблем медіаосвіти. Проаналізувавши різні моделі впровадження медіаосвіти у систему освіти країн світу, розвиток цього процесу в Україні не викликає сумніву. *Перспективи подальших наукових розвідок* вбачаємо в розробці навчального курсу «Медіапедагогіка» для студентів спеціальності 014 Музичне мистецтво в закладах вищої освіти України.

References

1. Всеукраїнський експеримент з медіаосвіти на 2017-2020 роки. URL: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/minosviti_zatverdilo_vseukrainskiy_eksperiment_z_mediaosviti_na_2017-2022 (дата звернення 17.11.2019).
Vseukrainskiy eksperyment z mediaosvity na 2017-2020 roky [Ukrainian experiment with media education for the years 2017-2020]. Retrieved from: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/minosviti_zatverdilo_vseukrainskiy_eksperiment_z_mediaosviti_na_2017-2022.
2. Головченко Г. О. Розвиток медіаосвіти в США. *Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи* : зб. наук. праць третьої міжнар. наук-практ. конф., м. Львів, 12-14 лист. 2012. С. 129-132.
Holovchenko, H. O. (2012). Rozvytok mediaosvity v SShA [Development of media education in the United States]. *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v suchasniy osviti: dosvid, problemy, perspektyvy – Information and communication technologies in modern education: experience, problems, prospects: zb. nauk. prats tretoi mizhnar. nauk-prakt. konf.* 129-132. Lviv, Ukraine.
3. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підруч. / за наук. ред. В. В. Різуна. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
Ivanov, V. F. & Volosheniuk, O. V. (2012). Mediaosvita ta mediahramotnist: pidruch. [Media education and media literacy]. Kyiv, Ukraine: Tsentr vilnoi presy.
4. Іванов В. Ф., Шкоба О. Я. Медіаосвіта та медіаграмотність: визначення термінів. *Інформаційне суспільство*. Київ, 2012. С. 42-52.
Ivanov, V. F. & Shkoba, O. Ia. (2012). Mediaosvita ta mediahramotnist: vyznachennia terminiv [Media education and media literacy: definition of terms]. *Informatsiine suspilstvo – Information society*. Kyiv, 42-52.
5. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні: Президія Національної академії педагогічних наук України, 21 квітня 2016 р. URL: <https://www.mediaosvita.com.ua/material/koncepcia...> (дата звернення 17.11.2019).
Kontseptsiiia vprovadzhenia mediaosvity v Ukraini (2016). [The concept of introducing media education in Ukraine]: Prezydiia Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy, 21 kvitnia. Retrieved from: <https://www.mediaosvita.com.ua/material/koncepcia>.
6. Новикова А. А. Медиаобразование в США: проблемы и тенденции. *Педагогика*, 2000. № 3. С. 68-75.
Novykova, A. A. (2000). Medyaobrazovanye v SShA: problemy u tendentsyy [US Media Education: Problems and Trends]. *Pedahohyka – Pedagogy*, 3. 68-75.

7. Федоров А. В. Медиаобразование в зарубежных странах. Таганрог: Кучма. 2003. 238 с
Fedorov, A. V. (2003). Mediaosvita v zarubizhnykh krainakh: monohrafiia [Media education in foreign countries: monograph]. Tahanroh, Russia: Kuchma.
8. McLuhan, M. (1964). Understanding Media: Intentions of Man: New York: McGraw-Hill.
9. Spanhel, D. (1999). An Approach to Integrating Media Education into Everyday School Life and Instruction at Secondary School Level. In: Educating for the Media and the Digital Age. Vienna: Federal Ministry of Education and UNESCO, pp.155-161.
10. Tyner, K. (1998). Literacy in the Digital Word: Teaching and Learning in the Age of Information: Mahwah.
11. Tulodziecki, G. (1989). Mediaenerziehung in schole und unterricht. Bad Heilbrunn.

Bakhmat N.

ORCID 0000-0002-5144-2517
ResearcherID R-2499-2018
Scopus-Author ID 57200174193

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Professor of the department of Theory and Methods of Primary Education,
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University
(Kamianets-Podilskyi, Ukraine) E-mail: bahger.teacher@gmail.com*

Bachynsky D.

ORCID 0000-0003-0372-0225

*Ph.D. Student of the Department of Pedagogy and
Management of the educational institution,
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohiienko National University
(Kamianets-Podilskyi, Ukraine) E-mail: dima.kam-pod@i.ua*

EXPERIENCE OF MEDIA EDUCATION IMPLEMENTATION IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF THE DEVELOPED COUNTRIES

The article reveals the important role of media in the modern information world. The purpose of the work is to characterize the process of formation and development of media education in the education system of developed countries, to outline the process of origin and prospects for the development of media education in Ukraine; to determine the need and importance of the media education development in our country based on positive foreign experience.

The methodological basis of the article is a content-analytical approach (identifying the content of media education in developed countries); historical approach (study of the integration process and development of media education in the system of general secondary education in northern European countries in developed countries).

The novelty of the article is the consideration of the development of media education in educational institutions of the developed countries, which will help to ensure its effective implementation in Ukraine.

The main results. The process of media education in the developed world began in the middle of the twentieth century, it was associated with the growing role of the media in society. This process is an important indicator of the level of development of civil society in Ukraine. Obstacles to the formation of the media education in the developed countries of the world may be highlighted as the lack of support and interest of the states in media education; a small number of media educational textbooks and trained media educators; the integrated nature of media education and the lack of an extensive system of media associations and research institutes for the study of media.

However, the dynamics of media education in the developed world is growing. Media education has taken an important place in the education system of the studied countries. Taking into account that this process in Ukraine is in its infancy, the experience of developed countries in the field of media education is important, because various models of its implementation will ensure the productive development of media education in Ukraine.

Keywords: *media education, models of media education, educational institutions.*

Стаття надійшла до редакції 05.05.2020

Рецензент: доктор педагогічних наук, доцент, професор **І. В. Андрущук**